

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Miejskiego Klubu Sportowego S. w S.

przeciwko R. A. i U. A.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 5 grudnia 2019 r.,

zażalenia strony powodowej

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 31 lipca 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 lipca 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił skargę kasacyjną powodowego Miejskiego Klubu Sportowego „S.” w S. w sprawie przeciwko R. A. i U. A. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli od wyroku

tego Sądu z dnia 21 marca 2019 r. oddalającego powództwo od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 1 grudnia 2017 r. oddalającego powództwo w sprawie.

Sąd wyjaśnił, że powód w skardze kasacyjnej zawarł wniosek o zwolnienie go od opłaty od tej skargi. Wniosek ten Sąd oddalił postanowieniem z dnia 26 czerwca 2019 r. Przyczyną oddalenia wniosku o zwolnienie od opłaty było to, że w ocenie Sądu powód nie wykazał, iż nie ma dostatecznych środków na jej uiszczenie (art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2019 r., poz. 785 ze zm., dalej jako: „u.k.s.c.”). Powód załączył do wniosku o zwolnienie od opłaty dokumenty z lat 2015-2017, które obrazowały jego sytuację majątkową w tych latach. Nie były to jednak dokumenty aktualne, ponieważ nie przedstawiały rzeczywistej sytuacji finansowej powoda na czas złożenia wniosku.

Na skutek oddalenia wniosku o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej powód został wezwany do jej uiszczenia. Zarządzenie w tym przedmiocie odebrał w dniu 15 lipca 2019 r. W wyznaczonym terminie opłata nie wpłynęła. W rezultacie Sąd odrzucił skargę kasacyjną powoda z powodu jej nieopłacenia (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

Zażalenie na postanowienie z dnia 31 lipca 2019 r. złożył powód. Zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 103 u.k.s.c. i z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284 ze zm.). W zażaleniu zawarł także wniosek o rozpoznanie przez Sąd Najwyższy postanowienia z dnia 26 czerwca 2019 r. oddalającego jego wniosek o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie Sądowi Apelacyjnemu w (...) sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Trafnie zwrócił uwagę powód na ugruntowane w judykaturze stanowisko Sądu Najwyższego, że sąd orzekający o zwolnieniu od opłaty od skargi kasacyjnej nie jest związany uprzednim orzeczeniem zwalniającym stronę od kosztów sądowych, jednak w sytuacji, w której na wcześniejszych etapach postępowania stronie przyznano zwolnienie od kosztów, odmowa udzielenia jej takiego zwolnienia

w postępowaniu kasacyjnym wymaga stwierdzenia, iż położenie strony uległo w jakimś aspekcie zmianie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2005 r., III CZ 77/05, nie publ., z dnia 6 maja 2011 r., II CZ 12/11, nie publ., z dnia 28 maja 2013 r., V CZ 12/13, nie publ., z dnia 27 listopada 2013 r., V CZ 61/13, nie publ., z dnia 13 lutego 2015 r., II CZ 91/14, nie publ., z dnia 10 listopada 2016 r., IV CZ 45/16, nie publ., i z dnia 26 stycznia 2018 r., II CZ 95/17, nie publ.).

W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny nie uwzględnił wskazanego stanowiska. Dokonał oceny wniosku powoda tak, jakby był to jego pierwszy wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu. Tymczasem powód postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z dnia 29 maja 2017 r. (karta 62 akt sprawy) został zwolniony w całości od kosztów sądowych. W tej sytuacji Sąd Apelacyjny powinien był ocenić, czy w okresie od wydania tego postanowienia doszło do takiej zmiany w sytuacji powoda, że nie powinien on dalej korzystać ze zwolnienia w postępowaniu kasacyjnym. Pod tym kątem Sąd Apelacyjny powinien rozważyć, czy zgromadzony w sprawie materiał pozwala na takie ustalenia i ewentualnie wezwać powoda do uzupełnienia jego wniosku względnie zarządzić dochodzenie (art. 109 ust. 1 u.k.s.c.).

Zarzut naruszenia art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 103 u.k.s.c. jest wobec tego uzasadniony.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.